

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้เป็นการสรุปผลการวิจัยรวมทั้งการอภิปรายและข้อเสนอแนะ ตามลำดับดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความเข้าใจและครูผู้สอนในกลุ่มการงานและอาชีพ เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรกลุ่มการงานและอาชีพ ในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ในเขตการศึกษา 6
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนในกลุ่มการงานและอาชีพ เกี่ยวกับการดำเนินงานการใช้หลักสูตรกลุ่มการงานและอาชีพ ในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ในเขตการศึกษา 6
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนในกลุ่มการงานและอาชีพ เกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรกลุ่มการงานและอาชีพ ในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ในเขตการศึกษา 6
4. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนกลุ่มการงานและอาชีพ เกี่ยวกับปัญหาและการใช้หลักสูตรกลุ่มการงานและอาชีพ ในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ในเขตการศึกษา 6

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยบุคคล 2 กลุ่ม ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2525 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตการศึกษา 6 ทั้งหมด รวมทั้งสิ้น 118 โรงเรียน บุคคล 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนประกอบด้วย หัวหน้าสถานศึกษา และผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ผู้ประชากรมุขทุกคน จำนวน 236 คน และกลุ่มครูผู้สอนประกอบด้วย หัวหน้าหมวดวิชา

และครูผู้สอนในกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ ใช้เข้ามาโดยวิธีสุ่มแบบง่าย (simple random sampling) จำนวน 236 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 472 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ใช้แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด ซึ่งประกอบด้วย แบบตรวจสอบ (checklist) แบบเลือกตอบ (multiple choices) แบบมาตราส่วนประเมินค่า (rating scale) และแบบปลายเปิด (open-ended) เนื้อหาของแบบสอบถามแบ่งเป็น 5 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่อศึกษาสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบ (checklist) ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความเข้าใจของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการใช้หลักสูตรกลุ่มการงานและอาชีพในค่านต่าง ๆ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (multiple choices) ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการใช้หลักสูตรกลุ่มการงานและอาชีพในค่านต่าง ๆ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (rating scale) ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับความเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อปัญหาการใช้หลักสูตรกลุ่มการงานและอาชีพในค่านต่าง ๆ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (rating scale) ตอนที่ 5 ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการใช้หลักสูตรกลุ่มการงานและอาชีพในค่านต่าง ๆ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด (open-ended)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้วิธีการรวบรวมทางไปรษณีย์และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ผลปรากฏว่า จากแบบสอบถามที่จัดส่งไปให้กลุ่มตัวอย่างตอบจำนวนทั้งสิ้น 472 ฉบับ ผู้วิจัยได้รับคืนมา 412 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 87.29 ซึ่งในจำนวนนี้เป็นผู้บริหารโรงเรียน 195 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 82.63 ของผู้บริหารโรงเรียนทั้งหมด และครูผู้สอน 217 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.95 ของครูผู้สอนทั้งหมดที่ส่งแบบสอบถามไปให้

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ข้อมูลส่วนตัว แสดงสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม สถานภาพของโรงเรียน และความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรกลุ่มการงานและอาชีพวิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ และเสนอเป็นการรายงานพร้อมทั้งบรรยายประกอบตาราง

4.2 ข้อมูลแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร วิเคราะห์โดยเสนอเป็นตารางค่ามัธยเลขคณิต (\bar{x}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4.3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการใช้หลักสูตรวิเคราะห์โดยเสนอเป็นตารางค่ามัธยเลขคณิต (\bar{x}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ส่วนที่เป็นข้อเสนอแนะแบบสอบถามเป็นปลายเปิด วิเคราะห์โดยเสนอเป็นความเรียง แสดงความดีของปัญหาแต่ละด้าน ของแต่ละกลุ่มตัวอย่าง

4.4 ทดสอบสมมุติฐานโดยใช้ค่าที (t-test)

สรุปผลการวิจัย

สถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (คิดเป็นร้อยละ 67.48) ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ทั้งนี้เป็นผู้บริหารร้อยละ 77.44 ของกลุ่มผู้บริหารโรงเรียน และร้อยละ 58.53 ของกลุ่มครูผู้สอน

2. ผู้ตอบแบบสอบถามมีวุฒิปริญญาตรี มากที่สุด (คิดเป็นร้อยละ 53.40 ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด) ทั้งนี้ผู้บริหารโรงเรียนมีวุฒิปริญญาตรีมากที่สุด (คิดเป็นร้อยละ 60.00) แลครครูผู้สอนมีวุฒิปริญญาตรีมากที่สุด (คิดเป็นร้อยละ 70.50) ของกลุ่มครูผู้สอน

3. ลักษณะการจัดแผนการเรียนในโรงเรียนทุกโรงเรียนจัดแผนการเรียนแบบควบกัน ทั้งวิชาสามัญและวิชาชีพ ไม่มีโรงเรียนใดจัดแผนการเรียนแผนหนึ่งแผนใดโดยเฉพาะ

ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการใช้หลักสูตรกลุ่มการงานและอาชีพ

โดยส่วนรวม ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเข้าใจอยู่ในระดับค่อนข้างดี โดยมีความเข้าใจดีในเรื่องการจัดแผนการเรียน มีความเข้าใจค่อนข้างดีในเรื่องสื่อการเรียน เทคนิค และวิธีสอน การวัดและประเมินผลการเรียน มีความเข้าใจระดับพอได้ในเรื่องการวางแผนการสอน สถานที่ที่ใช้สอนและฝึกงานตามลำดับ

3. การดำเนินการเกี่ยวกับคำถามการใช้หลักสูตรกลุ่มการทำงานและอาชีพ

3.1 การจัดแผนการเรียน

การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดแผนการเรียน ตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามในส่วนรวมเห็นว่า โรงเรียนได้ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดแผนการเรียนอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว โรงเรียนได้ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดแผนการเรียนในเรื่อง จัดแผนการเรียนวิชาชีพให้สอดคล้องกับความต้องการของหลักสูตรมากที่สุด รองลงมาคือการจัดแผนการเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน ยกเว้นโรงเรียนได้จัดแผนการเรียนให้นักเรียนได้ใช้สถานฝึกงานอาชีพซึ่งอยู่ในระดับน้อยและเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างครูกับผู้บริหารโรงเรียนแล้วมีเพียงเรื่องนี้เท่านั้นที่มีความคิดเห็นแตกต่างกันมาก

3.2 ด้านการวางแผนการสอน

จากความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามในส่วนรวมสรุปได้ว่า โรงเรียนได้ดำเนินการเกี่ยวกับการวางแผนการสอนอยู่ในระดับมากทุกเรื่อง คือ ครูได้ศึกษาหลักสูตรก่อนวางแผนการสอน ครูมีแผนการสอนก่อนลงมือสอน โรงเรียนได้กำหนดให้ครูทำแผนการสอนไว้ล่วงหน้า และสามารถนำแผนการสอนไปปฏิบัติจริงได้ผล เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างครูกับผู้บริหารโรงเรียนแล้วมีความคิดเห็นตรงกันทุกข้อ

3.3 ด้านเทคนิคและวิธีสอน

จากความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามในส่วนรวม สรุปได้ว่า ครูในโรงเรียนได้ใช้เทคนิคและวิธีสอนอยู่ในระดับมาก ยกเว้นเรื่องการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นด้านทฤษฎีมากกว่าปฏิบัติที่ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดเห็นว่าได้ดำเนินการในเรื่องนี้อยู่ในระดับน้อย เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างครูและผู้บริหารโรงเรียนแล้วปรากฏว่า มีความคิดเห็นตรงกันทุกข้อ

3.4 ค่านี้อการเรียน

จากความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนรวม สรุปได้ว่าโรงเรียนได้ดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องนี้อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด เห็นว่าโรงเรียนได้ดำเนินการในเรื่องนี้อยู่ในระดับมาก ๆ เรื่องคือโรงเรียนสนับสนุนการนำเอาทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ให้เป็นประโยชน์ ส่วนในเรื่อง โรงเรียนมีหนังสือเกี่ยวกับวิชาอาชีพ และปริมาณของเครื่องมือ อุปกรณ์เพียงพอและเหมาะสมกับจำนวนนักเรียนนั้นอยู่ในระดับน้อย เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างครูกับผู้บริหารโรงเรียนแล้วปรากฏว่าส่วนใหญ่มีความคิดเห็นแตกต่างกัน ยกเว้นเรื่องปริมาณเครื่องมือและอุปกรณ์เพียงพอ และเหมาะสมกับจำนวนนักเรียนซึ่งมีความคิดเห็นตรงกัน

3.5 ค่านสถานที่ที่ใสสอนและฝึกงาน

จากความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนรวม สรุปได้ว่าโรงเรียนได้ดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องนี้อยู่ในระดับน้อย ยกเว้นเรื่องการเรียนการสอนวิชาการงานและอาชีพได้ใช้โรงฝึกงานหรือห้องปฏิบัติการอย่างคุ้มค่า ซึ่งได้ดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องนี้อยู่ในระดับน้อย เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างครูกับผู้บริหารโรงเรียนแล้วปรากฏว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นตรงกันยกเว้นให้นักเรียนไปปฏิบัติงานยังสถานประกอบการซึ่งมีความคิดเห็นแตกต่างกันมาก

3.6 ค่านการวัดและประเมินผลการเรียน

จากความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนรวม สรุปได้ว่าโรงเรียนได้ดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องนี้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ แล้วผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดมีความเห็นตรงกันว่า ได้ดำเนินการเกี่ยวเรื่องนี้ในระดับมากทุกข้อ เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างครูกับผู้บริหารโรงเรียนแล้วปรากฏว่าส่วนใหญ่มีความคิดเห็นตรงกันยกเว้น เรื่อง ก่อนจะเริ่มสอน ครูชี้แจงหลักเกณฑ์และกำหนดวิธีกาการวัดผลให้นักเรียนทราบอย่างชัดเจน ซึ่งมีความคิดเห็นแตกต่างกันมาก

4. ปัญหาการดำเนินงานเกี่ยวกับกิจกรรมการใช้หลักสูตรกลุ่มงานและอาชีพ

4.1 ปัญหาการจัดแผนการเรียน

โดยส่วนรวมผู้ตอบแบบสอบถามประสบปัญหาการจัดแผนการเรียน กรณีต่าง ๆ อยู่ในระดับมากโดยประสบปัญหาในเรื่องครูที่จะมาสอนวิชาเลือกมีไม่เพียงพอมากที่สุด รองลงไปเป็นอุปกรณ์และเครื่องมือวัสดุฝึกงานมีไม่เพียงพอ สถานที่ที่ใช้สอนและฝึกงานมีจำกัด นักเรียนส่วนใหญ่เลือกเรียนวิชาที่น้อยตามลำดับ ยกเว้นเรื่อง นักเรียนเลือกแผนการเรียนแล้วขอเปลี่ยนแปลงการเรียนภายหลังซึ่งเรื่องนี้มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยเมื่อเทียบเพียงความคิดเห็นระหว่างครูกับผู้บริหารโรงเรียนปรากฏว่าส่วนใหญ่มีความคิดเห็นที่แตกต่างกันยกเว้นในกรณีสถานที่ที่ใช้สอนและฝึกงานมีจำกัด และนักเรียนส่วนใหญ่เลือกเรียนวิชาอาชีพน้อย ซึ่งมีความคิดเห็นที่ตรงกัน

4.2 ปัญหาการวางแผนการสอน

โดยส่วนรวมผู้ตอบแบบสอบถามประสบปัญหาการวางแผนการสอนกรณีต่าง ๆ อยู่ในระดับน้อย และเป็นที่น่าสังเกตว่าประสบปัญหาในระดับที่ใกล้เคียงกัน เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างครูกับผู้บริหารโรงเรียนแล้วปรากฏว่าส่วนใหญ่มีความคิดเห็นตรงกันยกเว้นเรื่องครูผู้สอนไม่เห็นความสำคัญของแผนการสอน ซึ่งมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน

4.3 ปัญหาเทคนิคและวิธีสอน

ผู้ตอบแบบสอบถามประสบปัญหาด้านเทคนิคและวิธีสอนอยู่ในระดับมากได้แก่ เรื่องความสามารถและความชำนาญของครูผู้สอนในการใช้อุปกรณ์และเครื่องมือ และเรื่องความรู้ ความเข้าใจของครูผู้สอนในเนื้อหา กระบวนการและทักษะวิชาเป็น อย่างดี ส่วนประสบปัญหาอยู่ในระดับน้อยได้แก่เรื่องสภาพโดยทั่วไปของโรงเรียนไม่เอื้อต่อการสอนในกลุ่มวิชานี้ และเรื่องระยะเวลาที่ให้นักเรียนฝึกปฏิบัติมีไม่เพียงพอ เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างครูกับผู้บริหารโรงเรียนแล้วปรากฏว่ามีความคิดเห็นที่แตกต่างกันทุกข้อ

4.4 ปัญหาสื่อการเรียน

โดยส่วนรวมผู้ตอบแบบสอบถามประสบปัญหาค้นสื่อการเรียนกรณีต่าง ๆ อยู่ในระดับมาก โดยประสบปัญหาเรื่องปริมาณของเครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ต่อจำนวนนักเรียนไม่พอเพียงกัน มากที่สุด ส่วนรองลงไปเป็น หลักสูตร คู่มือการใช้หลักสูตร คู่มือการประเมินผลและเอกสารประกอบการเรียนไม่เพียงพอ ส่วนเรื่องคู่มือที่มีอยู่ไม่ตรงกับความต้องการหรือนำไปปฏิบัติไม่ได้ และเรื่องการนำทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ให้เป็นประโยชน์ อยู่ในระดับน้อย เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างครูกับผู้บริหารโรงเรียนแล้ว ปรากฏว่าส่วนใหญ่มีความคิดเห็นตรงกัน ยกเว้นเรื่องหลักสูตร คู่มือการใช้หลักสูตร คู่มือการประเมินผล เอกสารประกอบการเรียนไม่เพียงพอ และเรื่องคู่มือครูที่มีอยู่ไม่ตรงกับความต้องการหรือนำไปปฏิบัติไม่ได้ ซึ่งมีความคิดเห็นแตกต่างกัน

4.5 ปัญหาสถานที่ที่ใช้สอนและฝึกสอน

โดยส่วนรวมผู้ตอบแบบสอบถาม ประสบปัญหาค้นสถานที่ที่ใช้สอนและฝึกงานกรณีต่าง ๆ อยู่ในระดับน้อย ยกเว้นเรื่องขนาดของโรงฝึกงานไม่พอเหมาะแก่กับจำนวนนักเรียนที่เข้าฝึกงาน ซึ่งประสบปัญหาอยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างครูกับผู้บริหารโรงเรียนแล้วปรากฏว่าส่วนใหญ่มีความคิดเห็นตรงกันยกเว้นเรื่องขนาดของโรงฝึกงานไม่พอเหมาะแก่กับจำนวนนักเรียนที่เข้าฝึกงานและสถานฝึกงานอาชีพไม่ให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนซึ่งมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน

4.6 ปัญหาการวัดและประเมินผลการเรียน

โดยส่วนรวมผู้ตอบแบบสอบถามประสบปัญหาค้นการวัดและประเมินผลการเรียนอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกันคือระดับน้อยค่อนข้างมาก ยกเว้นเรื่องครูผู้สอนไม่ใช้หลักเกณฑ์ที่แน่นอนในการประเมินผล ซึ่งอยู่ในระดับที่น้อยที่สุด เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างครูกับผู้บริหารโรงเรียนแล้ว ส่วนมีความคิดเห็นที่ตรงกันยกเว้นเรื่องโรงเรียนไม่มีครูวัดผลโดยตรง ทำให้ขาดบุคลากรการประเมินผล จึงมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน

หากพิจารณาโดยส่วนรวมเพื่อสรุปได้ว่า โดยส่วนรวมโรงเรียนประสบปัญหาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรกลุ่มภาระงานและอาชีพในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ในระดับน้อย

อภิปรายผลการวิจัยและขอเสนอแนะ

จากผลการวิจัย มีข้อค้นพบที่ผู้วิจัยเห็นว่าน่าสนใจ และควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จากการศึกษาที่พบว่ากลุ่มตัวอย่างประชากรซึ่งเป็นผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตการศึกษา 6 ปีการศึกษา 2525 เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิงทั้งสองกลุ่มและผู้บริหารส่วนใหญ่ (ร้อยละ 80.00) มีวุฒิระดับปริญญาตรี ส่วนครูผู้สอนส่วนใหญ่ (ร้อยละ 70.50) มีวุฒิระดับประกาศนียบัตร นำส่งเกณฑ์ว่าครูที่มีวุฒิ ปวช หรือ ป.วส เข้าสังกัดโรงเรียนโคกบรจครุฑที่มีวุฒิเหล่านี้เพื่อสอนนักเรียนทางด้านวิชาชีพ แต่ในทางปฏิบัติ ครูเหล่านี้ก็ต้องทำหน้าที่สอนประจำชั้นทุก ๆ วิชา เช่นเดียวกับครูที่มีวุฒิทางการศึกษาอื่น ๆ ครูที่ไม่มีวุฒิทางการศึกษาเหล่านี้อาจจะประสบปัญหาในการจัดการเรียนการสอนมากพอสมควร เพราะไม่เคยได้เรียนทางด้านการศึกษามาก่อน ส่วนเรื่องการจัดแผนการเรียนในโรงเรียนนั้น การวิจัยครั้งนี้พบว่าไม่มีโรงเรียนใดจัดแผนการเรียนแผนหนึ่งแผนใดโดยเฉพาะ ทุกโรงเรียนจัดแผนการเรียนควบกันทั้งวิชาสามัญและวิชาชีพทั้งสิ้น

2. ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการใช้หลักสูตรกลุ่มภาระงานและอาชีพ จากการศึกษาที่พบว่าโดยส่วนรวมทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความเข้าใจในอยู่ในระดับค่อนข้างดี โดยผู้บริหารโรงเรียนมีความเข้าใจดีกว่าครูผู้สอนทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารโรงเรียน จำเป็นต้องสนใจเกี่ยวกับเรื่องการใช้หลักสูตรมากกว่าครูผู้สอน ดังนั้นจึงมีความเข้าใจดีกว่าครูผู้สอน เมื่อมาพิจารณาแยกออกเป็นด้านต่าง ๆ แล้ว ปรากฏว่าด้านการจัดแผนการเรียนทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความเข้าใจดีที่สุด รองลงมาคือ ด้านสื่อการเรียน ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน และด้านเทคนิค

และวิธีสอนตามลำดับ ส่วนด้านการวางแผนการสอนและค่านสถานที่ที่ใส่สอนและฝึกงาน ทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความเข้าใจในระดับพอใช้เท่านั้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในด้านการวางแผนการสอนนั้น แต่ละคนวางแผนการสอนตามความเข้าใจของตนเองบ้าง ใช้แผนการสอนที่คนอื่นทำไว้แล้วบ้าง จึงไม่มีหลักทฤษฎีที่ถูกต้อง ดังนั้นเมื่อผู้วิจัยสอบถามทางค่านทฤษฎีจึงมีความเข้าใจในระดับพอใช้ ส่วนในค่านสถานที่ที่ใส่สอนและฝึกงานนั้นในเรื่องนี้มีปัญหามากที่สุด คือการใช้สถานฝึกงานอาชีพภายนอกโรงเรียน เพราะเรื่องนี้เป็นเรื่องใหม่ โรงเรียนยังไม่เห็นความสำคัญเท่าที่ควร ประกอบกับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ยังไม่มีโรงฝึกงานโดยเฉพาะ ดังนั้นเมื่อเฉลี่ยความคิดเห็นแล้วจึงมีความเข้าใจในค่านนี้น้อย แต่อย่างไรก็ตามถึงแม้จะมีความเข้าใจในบางเรื่องน้อยแต่ก็สามารถดำเนินการใช้หลักสูตรกลุ่มการทำงานและอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีปัญหาน้อย

3. การดำเนินการเกี่ยวกับกิจกรรมการใช้หลักสูตรกลุ่มการทำงานและอาชีพกรณีต่าง ๆ จากการวิจัยพบว่า โรงเรียนได้ดำเนินการเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรกลุ่มการทำงานและอาชีพ ด้านการจัดแผนการเรียนอยู่ในระดับมาก โดยทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความเห็นตรงกันว่า การจัดแผนการเรียนนั้นต้องให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน ความต้องการของหลักสูตร ส่วนในเรื่องการจัดแผนการเรียนให้นักเรียนได้ใช้สถานฝึกงานอาชีพ นั้น โรงเรียนยังดำเนินการในเรื่องนี้อยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้เป็นเพราะว่าสถานฝึกอาชีพโดยเฉพาะสถานประกอบการต่าง ๆ ไม่ค่อยให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียน และอีกประการหนึ่งคือ ครูสอนวิชาอาชีพมีน้อยทุกคนสอนกันเต็มที่อยู่แล้วจึงไม่มีเวลาที่จะออกไปนิเทศนักเรียนที่จะออกไปฝึกงานยังสถานฝึกงานต่าง ๆ ส่วนปัญหาค่านการจัดแผนการเรียนนั้นโดยส่วนรวมแล้วก็อยู่ในระดับมากเช่นกัน คือทั้งครูและผู้บริหารโรงเรียน มีความเห็นว่าปัญหาที่ประสบมากในการจัดแผนการเรียนก็คือ ครูผู้สอน วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ และโรงฝึกงานมีไม่เพียงพอ กับความต้องการจึงเป็นการยากต่อการจัดแผนการเรียนให้ได้อย่างสมบูรณ์ เมื่อปัญหาเหล่านี้เกิดขึ้นปัญหาที่ตามมาคือนักเรียนไม่ค่อยเลือกเรียนแผนการเรียนวิชาอาชีพด้วย ผู้วิจัยเชื่อว่าในอนาคตถ้าสถานฝึกงานอาชีพให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียน และโรงเรียนก็มีครูผู้สอน วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ และโรงฝึกงาน เพียงพอกับความต้องการแล้ว จะทำให้การจัดแผนการเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้นตามลำดับ

การดำเนินการเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรกลุ่มการงานอาชีพด้านการวางแผน การสอน ผลการวิจัยปรากฏออกมาว่า โรงเรียนได้ดำเนินการในเรื่องนี้อยู่ในระดับ มากในทุกเรื่องและทั้งครูผู้สอนและผู้บริหารโรงเรียนก็มีความเห็นตรงกันในทุกเรื่อง ด้วย กล่าวคือ ในการวางแผนการสอน¹ ครูได้ศึกษาหลักสูตรก่อนวางแผนการสอน ครูมีแผนการสอนก่อนลงมือสอน โรงเรียนได้กำหนดให้ครูนำแผนการสอนไว้ล่วงหน้า และสามารถนำแผนการสอนไปปฏิบัติจริงได้ผล ส่วนปัญหาและอุปสรรคนั้น โดยส่วน รวมแล้วทั้งครูและผู้บริหารมีความคิดเห็นตรงกันว่าอยู่ในระดับน้อย ยกเว้นเรื่องครู ไม่เห็นความสำคัญของแผนการสอนซึ่งมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน โดยผู้บริหารโรง- เรียนมองเห็นปัญหานี้มากกว่าครูผู้สอน ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการวางแผนการสอนอยู่ ในระดับมากนั้น เพราะครูผู้สอนใคร่สละอยู่เสมอว่า การสอนแต่ละครั้งนั้น ถ้าผู้ สอนได้วางแผนไว้ว่าจะสอนอย่างไร จะใช้อะไรบ้างในการสอนและมีการเตรียม ล่วงหน้านานพอสมควร ย่อมทำให้วิชานั้น ๆ ตามที่กำหนดไว้ ดำเนินไปด้วยดี ดังนั้น สุทธิ บรรจงศักดิ์ ได้กล่าวไว้ว่า¹ การวางแผนการสอนเป็นกิจกรรมอันดับแรกของ ครู เพื่อที่จะให้การสอนทั้งกระบวนการบรรลุเป็นผลสำเร็จตามเป้าหมาย ครูผู้สอน ที่ขาดการวางแผนการสอนจะไม่ประสบผลสำเร็จในการสอนอย่างแน่นอน

การดำเนินการเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรกลุ่มการงานและอาชีพด้านเทคนิค และวิชาชีพสอน ผลการวิจัยปรากฏออกมาว่าอยู่ในระดับมากทั้งครูผู้สอนและผู้บริหารมี ความเห็นตรงกันว่าได้ดำเนินการในเรื่องนี้อยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะเรื่องการจัด กิจกรรมฝึกปฏิบัติงานเหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน และสอดคล้องกับ ความ ต้องการของท้องถิ่น ยกเว้นเรื่องการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นค่านิยมมากกว่า ปฏิบัติซึ่งดำเนินการอยู่ในระดับน้อย ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการเรียนการสอนในกลุ่มวิชา การงานและอาชีพนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องหาวิธีสอนให้เหมาะสมกับความสามารถ ของผู้เรียน วัยของผู้เรียน และเมื่อเด็กจบการศึกษาออกมาแล้ว ถ้าไม่ศึกษาต่อก็ควร

¹สุทธิ บรรจงศักดิ์, อุตสาหกรรมศิลป์ (กรุงเทพมหานคร : โอเคียนส์โตร์ 2524) หน้า 65.

จะทำให้สามารถประกอบอาชีพได้ตามควรแก่สภาพ นั่นก็คือต้องคำนึงถึงความต้องการของท้องถิ่นด้วยนั่นเอง ส่วนปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการใช้หลักสูตร กลุ่มการทำงาน และอาชีพด้านเทคนิคและวิธีสอนนี้โดยส่วนรวมอยู่ในระดับน้อย แต่น่าสังเกตว่าความคิดเห็นของครูผู้สอนกับผู้บริหารโรงเรียนนั้นแตกต่างกันมากโดยเฉพาะเรื่องความสามารถและความชำนาญของครูผู้สอนในการใช้อุปกรณ์และเครื่องมือ ความรู้และความเข้าใจของครูผู้สอนในเนื้อหา กระบวนการและทักษะวิชาเป็นอย่างดี และสภาพโดยทั่วไปของโรงเรียนไม่เอื้อต่อการสอนในกลุ่มวิชานี้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ากลุ่มครูผู้สอนและกลุ่มผู้บริหารโรงเรียนมองปัญหาเดียวกันแต่ละคนค้ำกัน จึงทำให้เกิดความแตกต่างกันขึ้น อย่างไรก็ตามปัญหานี้อาจแก้ไขได้หากผู้บริหารโรงเรียนกับกลุ่มครูผู้สอนได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันบ่อยขึ้น ความซัดแย้งหรือความเห็นที่แตกต่างกันอาจลดน้อยลงได้

การดำเนินการเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรกลุ่มการทำงานและอาชีพ ด้านสื่อการเรียนผลการวิจัยปรากฏออกมาว่าอยู่ในระดับน้อย กลุ่มครูผู้สอนและผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นแตกต่างกัน ในเรื่องโรงเรียนมีหนังสือเกี่ยวกับวิชาชีพเพื่อให้นักเรียนศึกษาค้นคว้า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าเอกสารที่ทางกรมวิชาการจัดส่งมาให้ยังโรงเรียนต่าง ๆ เกือบไว้ที่ฝ่ายวิชาการมิได้นำออกมาใช้ให้เป็นประโยชน์ จึงทำให้ดูเหมือนว่าโรงเรียนมีหนังสือเกี่ยวกับเรื่องนี้น้อย และหนังสือเหล่านี้ครูผู้สอนไม่มีโอกาสได้เห็นเลย จึงทำให้เกิดมีความคิดเห็นแตกต่างกันขึ้น ปัญหาเหล่านี้แก้ไขได้โดยเมื่อมีเอกสารหรือหนังสือที่เกี่ยวกับวิชาชีพของหน่วยงานใดก็ตามส่งเข้ามาที่โรงเรียนก็ให้ส่งตรงมายังหัวหน้าหมวดเพื่อที่หัวหน้าหมวดจะได้แจกจ่ายไปยังครูผู้สอนได้ใช้ประโยชน์ต่อไป นอกจากนี้ปัญหาที่พบทางด้านสื่อการเรียน สำหรับด้านนี้ปัญหาที่พบมากที่สุด และทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความเห็นตรงกันว่าปริมาณของเครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ไม่พอเพียงกับจำนวนนักเรียน และในเรื่องการนำทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ให้เป็นประโยชน์ จากความคิดเห็นโดยส่วนรวมแล้วอยู่ในระดับน้อย ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การนำเอาทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ให้เป็นประโยชน์ มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ก็น่าที่จะนำเอาทรัพยากรในท้องถิ่นมาช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ให้มากที่สุด ส่วนเครื่องมือที่ขาดแคลนก็สามารถแก้ปัญหาได้โดยการแบ่งกลุ่มผู้เรียนตามจำนวนเครื่องมือที่มีอยู่

การดำเนินการเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรกลุ่มการงานและอาชีพที่สถานศึกษาที่ใช้สอนและฝึกงาน ผลวิจัยปรากฏออกมาว่าความเห็นโดยส่วนรวมอยู่ในระดับน้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งนักเรียนไปฝึกทักษะหรือปฏิบัติงานยังสถานฝึกงานอาชีพ ซึ่งได้แก่ แหล่งวิทยากร สถานประกอบการและสถานประกอบอาชีพอิสระ ทั้งกลุ่มครูและกลุ่มผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นตรงกันว่ายังมีการใช้สถานที่ดังกล่าวน้อยมาก ในเรื่องนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่า สาเหตุที่โรงเรียนไม่ค่อยใช้สถานฝึกงานอาชีพ อาจเป็นเพราะว่าสถานฝึกงานอาชีพในท้องถิ่นไม่ให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียน หรืออาจเป็นเพราะว่าครูที่สอนวิชาการงานและอาชีพสอนกันเต็มที่อยู่แล้ว จึงไม่มีเวลาที่จะมาเตรียมงานที่จะส่งนักเรียนออกไปฝึกงานยังสถานฝึกงานอาชีพต่าง ๆ หรือทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนยังไม่เห็นความสำคัญของการใช้สถานฝึกงานอาชีพ แนวทางแก้ปัญหาต้องพยายามให้ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนเห็นความสำคัญของการใช้สถานฝึกงานอาชีพ เมื่อครูผู้สอนและผู้บริหารโรงเรียนมองเห็นความสำคัญแล้วจึงให้โรงเรียนประชาสัมพันธ์ไปยังผู้ปกครองนักเรียนและสถานฝึกงานอาชีพต่าง ๆ ให้เข้าใจและยินดีร่วมมือกับทางโรงเรียน นอกจากนี้ในเรื่องสภาพของโรงฝึกงานในโรงเรียนส่วนใหญ่ยังไม่พร้อมที่จะให้นักเรียนได้เข้าไปฝึกงานได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศที่กำลังพัฒนา ดังนั้นการที่จะให้โรงเรียนต่าง ๆ มีโรงฝึกงานที่พร้อมและทันสมัยย่อมเป็นไปได้ยาก

การดำเนินการเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรกลุ่มการงานและอาชีพ คำนึงการวัดและประเมินผลการเรียน ผลการวิจัยปรากฏออกมาว่า อยู่ในระดับมาก ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความเห็นตรงกันว่าครูส่วนใหญ่ได้ดำเนินการใช้หลักสูตรกลุ่มการงานและอาชีพอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะเรื่องก่อนจะเริ่มสอน ครูได้ชี้แจงหลักเกณฑ์และกำหนดวิธีทำการวัดผลให้นักเรียนทราบอย่างชัดเจน ซึ่งครูดำเนินการในเรื่องนี้มากที่สุด ถึงแม้ว่าความคิดเห็นระหว่างครูผู้สอนกับผู้บริหารโรงเรียนจะมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันอยู่แต่ก็ยังคงแสดงความคิดเห็นอยู่ในระดับมากด้วยกัน แสดงให้เห็นว่าการวัดและประเมินผลการเรียนเป็นเรื่องหนึ่งที่สำคัญที่ครูผู้สอนจะต้องเข้าใจดี และสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ส่วนปัญหาในค่านี้นี้ทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความเห็นตรงกันว่า อยู่ในระดับน้อย ยกเว้นเรื่อง โรงเรียนไม่มีครูวัดผลโดยตรง

ทำให้ขาดผู้รู้ด้านการประเมินผล ผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นว่าปัญหาเรื่องนี้อยู่ในระดับมาก แต่ครูผู้สอนมีความเห็นว่า ปัญหาเรื่องนี้อยู่ในระดับน้อย ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การดำเนินการใช้หลักสูตรกลุ่มการทำงานและอาชีพและอาชีพด้านการวัดและประเมินผลนั้น ครูผู้สอนมีความเข้าใจที่สามารถนำไปปฏิบัติได้และมีปัญหาน้อย

กล่าวโดยส่วนรวมในการดำเนินการใช้หลักสูตรกลุ่มการทำงานและอาชีพในกรณีต่าง ๆ สรุปได้ว่า ด้านแผนการเรียนโดยส่วนรวมทั้งครูผู้สอนและผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นตรงกันว่าได้ดำเนินการอยู่ในระดับมาก และปัญหาก็มีมากด้วย เช่นเดียวกัน ด้านการวางแผนการสอนในทุกเรื่องทั้งครูและผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นตรงกันว่าได้ดำเนินการอยู่ในระดับมาก แต่ปัญหาในค่านี้อยู่ในระดับน้อย แสดงว่าครูผู้สอนมีความเข้าใจแนวปฏิบัติที่สามารถนำไปปฏิบัติได้มากและมีปัญหาน้อย ด้านเทคนิคและวิธีสอนโดยส่วนรวมทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน มีความเห็นตรงกันว่าได้ดำเนินการอยู่ในระดับมาก ส่วนปัญหาโดยส่วนรวมระหว่างครูผู้สอนกับผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าพบปัญหาเรื่องเดียวกันแต่ได้ใช้วิธีการแก้ปัญหาต่าง ๆ กันจึงทำให้ความเห็นที่ได้แตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม ปัญหาในค่านี้อยู่ในระดับน้อย ด้านสื่อการเรียน โดยส่วนรวมในค่านี้อาจมีความเห็นแตกต่างกัน ระหว่างครูผู้สอนและผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นแตกต่างกัน และได้ดำเนินการในค่านี้อยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารโรงเรียนกับครูผู้สอนไม่ดำเนินการในแนวเดียวกัน ปัญหาที่พบก็อยู่ในระดับมาก แสดงว่าในค่านี้อาจโรงเรียนควรปรับปรุง ด้านสถานที่ที่ใช้สอนและฝึกงาน โดยส่วนรวมทั้งครูและผู้บริหารมีความเห็นตรงกันว่า ได้ดำเนินการในค่านี้อยู่ในระดับน้อย แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าปัญหาที่พบอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่างบประมาณที่จัดสรรให้กับโรงเรียนต่าง ๆ น้อย ไม่เพียงพอกับความต้องการ ดังนั้นสถานที่ที่ใช้สอนและฝึกงานจึงไม่ค่อยพร้อม โรงเรียนก็สอนไปเท่าที่จะทำได้ ปัญหาจึงไม่ค่อยพบมากนัก และประกอบกับการใช้สถานฝึกงานอาชีพนอกโรงเรียนยังไม่ประสบผลสำเร็จ มีโรงเรียนไปใช้น้อยมากปัญหาจึงยังไม่เกิดขึ้น

ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน โดยส่วนรวมทั้งครูและผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นตรงกันว่าได้ดำเนินการอยู่ในระดับมาก แต่ปัญหายังอยู่ในระดับน้อยแสดงว่าครู

ผู้สอน มีความเข้าใจในเรื่องนี้ที่สามารถนำไปปฏิบัติได้มากและมีปัญหาน้อย

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้จำกัดขอบเขตอยู่เฉพาะบุคคลากร 2 กลุ่มเท่านั้น คือ ผู้บริหารโรงเรียนไค้แก้ว หัวหน้าสถานศึกษากับผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอนวิชา การงานและอาชีพในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6 เท่านั้นควร ขยายขอบเขตออกไปยังบุคคลากรกลุ่มอื่น ๆ ที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรกลุ่ม การงานและอาชีพทั้งโรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา และโรงเรียนราษฎร์ด้วย
2. ควรทำการวิจัยการใช้หลักสูตร กลุ่มการงานและอาชีพโดยแยกแต่ละ หมวดวิชา วิจัยโดยละเอียดลึกซึ้งลงไป และวิเคราะห์องค์ประกอบทั้งสี่ของหลักสูตร สัมพันธ์กันหรือไม่ในแต่ละหมวดวิชา ฯลฯ ซึ่งจะช่วยให้การใช้หลักสูตรฉบับนี้สัมฤทธิ์ ผลสมบูรณ์ยิ่งขึ้น